

JEDINSTVO

IZDAJE NARODNI FRONT ZA OKRUG ŠIBENIK

Broj 4

Šibenik, ponedjeljak 1. X. 1945.

Godina III.

KONGRES SRBA U HRVATSKOJ

Povodom Kongresa Srba u Hrvatskoj koji se održava ovih dana u Zagrebu Inicijativni Odbor Srba u Hrvatskoj izdao je slijedeći proglas:

Kad je svršen. Pobjeda je cvrstu u našim rukama. Njemačkom osvajaču nisu pomogli ni petokolonaški upravljači naše zemlje, ni drugi izdajnici kova i medice, Ljotica, Pavelica, Kupnika i drugih. Okupator je orzo po upadu osnovno izdajničke ustaške i četničke formacije i gurnuo brata na brata. Počeo je krvavo klanje i činilo se da nema spasa narodima Jugoslavije, izgledalo je da će naše pleme tuđin zatrti, a da će ga izdajnici za vjekove osramotiti.

Stojeći tako pred otvorenim zjalom tuđinskog oružja, gledajući more krvi što se lije širom zemlje, videći požare i propasti oko sebe, naši su se narodi trgli. Produo se junački i ponosni duh naših pradjedova. Nabrekle su mišice. Srca su zaigrala. Put je pokazala Komunistička partija. Nema opstanka našim narodima dok zemlju gazi tuđinska čizma. Nema sreće dok god hranimo brankovića. Sve što je osvajaču dobro, nama je nesreća. Spas je u otporu, nemilosrdnoj i krvavoj borbi. Održaćemo se i pobjeću samo povezanim bratstvom i jedinstvom naših potlačenih naroda. Sacuvacemo se i nadvladati samo, ako se oslonimo na onoga koji nam je vazda pružio bratsku ruku i pomoć, ako se oslonimo na nikad nepobijedjenu ruku braću i druge slobodoljubive narode.

Kad je put bio jasan, podigla su se čela, navrla je stara snaga. Narod je krenuo u otvorenu borbu. Hiljade i hiljade najboljih, najhrabrijih krenuli su u planine, u vrleti i gudure, da dušmaninu pokažu da pred sobom imade stare junake. Vilama se otimao karabin, karabinom mitraljez, a mitraljezom top. Borili su se Srbin uz Hrvata, Crnogorac do Makedonca, Slovenac kraj Bosance.

Fašističku ratnu mašinu nisu zadržali kraljevski generali i topovi, ali joj je zube otupio perkosni otpor naroda, skršila je partizanska puška, a dotukla sloga svih naroda, saradnja fronta i pozadine, bratstvo i jedinstvo naroda Jugoslavije, čvrsta pomoć bratskog Sovjetskog Saveza i demokratskih snaga svijeta.

Naši narodi položili su ispit na Ljubovu, Petrovoj Gori, na Papuku i Psunj, na Mosoru i Kalniku, na Igmanu i Sutjesci, na Romaniji i Ozrenu, na Kosmaj i Rudniku. Zato su i pobijedili.

Dok je kralj ubacivao smutnju, organizovao i raspirivao bratoubilački rat, krvnike naroda odlikovao, dotle su bratski narodi krvlju i patnjom sapirali ljavu sa svoga imena i stvarali novu zemlju. Kad smo gladovali i trpili, kad smo ginuli i mučili se, kad smo se borili i pobijedjivali — kralj je bio protiv nas. On, sa svojom okolinom, bio je protiv svega što nas ze spasilo i čim smo pobijedili. Otuda je i razumljivo,

što se od strane crnavog srpskog naroda cuje i pada strasna kletva na kralja i na svu njegovu okolinu, njegove pomagače i izvršioce.

Neki stari reakcionarni preživjeli političari pojavljuju se danas ponovno. Oni govore da se boje za Srpstvo. A kada se srpski narod borio za svoj opstanak i slobodu, njih nije bilo. Kad je srpski narod sapirao sramotu koju su mu Brankovići nanijeli, u istu su oči u mišjim rupama. Narod, koji se onako borio u ratu i izvojevao pobjedu i oslobodjenje, zna i znaće i u budućnosti da sam rukovodi svojom sudbinom.

Kroz muke i patnje vodio nas je Tito, kroz borbe do pobjede i slave doveo nas je Tito. Da je srpski narod prepatilo, da se Srbin junački borio, da srpski narod u ovoj borbi zaslužuje priznanje, to ističe i naš junački maršal, to ističu najviši rukovodioci iz borbe za slobodu. Pod Titovim rukovodstvom izvojevana je prava i istinska demokracija, stvorena je federacija koja na se razdvaja, već čvršće nego ikada veže i spaja. To rukovodstvo nam je najbolje jamstvo za budućnost, i upravo tim se Srbi i ponose. Zato baš pod takvim rukovodstvom žele i Srbi iz Hrvatske da žive u Federativnoj i Demokratskoj republici Jugoslaviji.

Pred nama stoji obnova porušenog otadžbine. Znamo dobro da će je najbolje obnoviti oni koji su je branili. Obnovit će je složno selo i grad, muško i žensko, staro i mlado. Obnovit ćemo i podići sve u čvrstom bratstvu i jedinstvu. Federalnu Hrvatsku obnovit ćemo bratski Srbi i Hrvati.

Danas se vidi isto ono što odavno gledamo: oni koji su ometali borbu za slobodu, ti isti danas smetaju obnovu u slobodu. I kralj i Maček, reakcija u zemlji i u inostranstvu nastavljaju sa izdajom. Ali mi smo ih pobijedili u ratu, kada je iza njih stajala fašistička vojna snaga, mi ćemo ih pobijediti i danas u vremenu obnove i izgradnje zemlje.

Srpski klub vijećnika Narodnog sabora Hrvatske osnovan 12. januara 1944. godine u Otočcu ispunio je svoje glavne zadatke. Danas, kad su pred nama novi veliki zadaci, osjeća se potreba šireg rukovodstva. Potrebna je šira politička formacija Srba u Hrvatskoj, koja će učvrstiti nacionalno jedinstvo Srba, probuditi bratstvo i jedinstvo s hrvatskim narodom, dati sve od sebe za djelo obnove. U tu svrhu se sastaje na dan 30. septembra 1945. god. u Zagrebu kongres Srba u Hrvatskoj na koga pozivamo da dodje što veći broj Srba iz svih krajeva Hrvatske. Kongres će biti veličanstvena manifestacija jedinstva srpskog naroda, bratstva i jedinstva sa hrvatskim i ostalim narodima Jugoslavije. Tu će se čuti što želimo i šta možemo.

Tu ćemo se pokloniti i sjenama naših mučenika i heroja. Odacemo duboko priznati našoj junačkoj vojsci. Izrazimo zahvalnost Komunističkoj partiji, koja nam je u najtežim vremenima pokazala put spasa i pobjede i na tom putu vazda bila u prvim redovima. Izrazimo dužnu blagodarnost majci Rusiji i nepobjedljivoj Crvenoj armiji, spasiateljici svih naroda. Sjetimo se velikih demokratskih saveznika. Dogovorimo se i reci ćemo što da učinimo za pobjedu Narodnog fronta na prestojećim izborima. Pozdraviceemo onoga pod čijom smo se zastavom borili, na čiju smo riječ ginuli čijim smo se imenom opajali, na koga smo vazda mislili s ponosom i ljubavlju — pozdraviceemo našeg junačkog maršala Tita. Na kongresu ćemo pokazati da će Srbi iz Hrvatske biti i ostati nosilac napredka i izgradnje, kao što su bili među prvim u borbi za slobodu, nezavisnost i bratstvo naših naroda.

Zivjela Federalna Hrvatska!
Zivio kongres Srba iz Hrvatske!
Zivjela Demokratska federativna republika Jugoslavija!
Zivio narodni heroj Maršal Jugoslavije drug Tito!
Zivjela naša junačka Jugoslavenska armija!
Zivjelo bratstvo i jedinstvo Srba i Hrvata!
Zivjelo jedinstvo svih Srba u Hrvatskoj!
Zivio jedinstveni Narodni front!
U Zagrebu, 18. septembra 1945.

INICIJATIVNI ODBOR ZA STVARANJE GLAVNOG ODBORA SRBA U HRVATSKOJ

1. Dr. Rade Pribičević, iz Petrinje
2. Dušan Brkić iz Obrovca, Dalmacija
3. Stanko Čanica Opačić, pukovnik, iz Tušilovića, Kordun
4. Rade Žigić, pukovnik, iz Korenice, Lika
5. Stevo Zečević, iz Jagodnje-Benkovac, Dalmacija
6. Pavle Jakšić, general-major, iz Vrgin Mosta
7. Dane Medaković, iz Zagreba
8. Mile Počuča, iz Divošela, Lika
9. Bogoljub Rapajčić, major, iz Korenice, Lika
10. Dušan Čalić, iz Ratkovca, Slavonija
11. Sučević Branko, iz Zagreba
12. Dr. Bogoljub Bratić, iz Zagreba
13. Sveštenik Ilija Cuk, iz Zrmanje, Lika
14. Kata Pejnović, iz Smiljana, Lika
15. Dušan Popović, iz Višokopljan, Dalmacija
16. Mićan Pribičević, iz Dvora, Banija
17. Mileva Cetušić, iz Kalnika
18. Branko Vukelić, iz Drežnice, Gorski Kotar.

ODLIKOVANJE MARŠALA TITA

Predsjedništvo Poljskog narodnog vijeća donijelo je ukaz o odlikovanju maršala Tita najvišim ordenom nove Poljske republike Krizem Grinvalda I. reda. Ukaz glasi: »Predsjedništvo Poljskog narodnog vijeća donijelo je 7. rujna 1945. godine odluku da odlikuje Josipa Brozovića, maršala Demokratske Federativne Jugoslavije, neustrašivog borca protiv naumocnih snaga, Krizem Grinvalda I. reda«. Predsjednik narodnog vijeća Boleslav Bjerut, zamjenik predsjednika Stanislav Grabski, član predsjedništva R. Zambrovski.

Cehoslovački dobrovoljci za jugoslavenski Trst

PRAG, 21. rujna. — Kako javlja radio Prag u krugovima saveza cehoslovačkih dobrovoljaca opaža se veliko interesiranje i vrlo prijateljska aktivnost u pitanju opravdanih jugoslavenskih zahtjeva, da Trst dobije konačnu svoju slobodu i da domovina Trščana bude Titova Demokratska Federativna Jugoslavija. Kao posljedica sastanaka bivših dobrovoljaca sprema se u Pragu i u čitavoj Cehoslovačkoj Republici niz manifestacija bratske solidarnosti.

POLJSKA ŠTAMPA PODUPIRE PRAVEDNE JUGOSLAVENSKO ZAHTEJE

VARŠAVA, 22. rujna. — Poljska štampa donosi vijesti i članke posvećene pitanju jugoslavensko-talijanskih granica, te se zalaže i podupire pravedne jugoslavenske zahtjeve u pogledu Istre, Trsta i ostalog dijela Julijske Krajine. Tako varšavski dnevnik »Kurier Codzieni« osvrćući se na teritorijalne zahtjeve pojedinih zemalja prema Italiji u svome broju od 15. rujna, pod naslovom »Talijansko-jugoslavenske granice — loše riješen spor koji je ponovno oživio« izmedju ostaloga piše:

»Najveće i najopravdanije zahtjeve postavlja Jugoslavija. To je spor koji je postojao još u vrijeme prošlog svjetskog rata«. U članku se zatim iznose manevri tadašnje Italije s Austro-Ugarskom i kasnije sklapanje tajnog Londonskog pakta i Rapalskog ugovora, prema kojima je Jugoslavija pod pritiskom velikih sila izgubila zemlje naseljene s preko pola miliona Slovenaca i Hrvata. »Sada se Jugoslaveni, veli se u članku, zalažu za pripojenje Jugoslaviji cijelog teritorija sve do rijeke Soče, t. j. Istre s Trstom, Gorice, Gradiške, zapadnog dijela Kranjske, otoka u Kvarnerskom zaljevu, kao i Lastova i Pelagruže. Zalaganje naše braće na jugu za pripojenje njihovih zemalja na Jadranu naići će na punu simpatiju i potporu Poljske«.

PRESTANAK ŠTRAJKA U TRSTU

Ljubljana.—Po završetku štrajka trščanski »Il Lavoratore« donio je članak u kojemu se između ostaloga kaže: »Štrajk je prestao na osnovu sporazuma i odluke stranaka. Ali borba se nastavlja i radnička klasa tražit će svuda svoja prava. U tome će je pomagati političke stranke, koje moraju da ostaju zajedno na političkom polju, ma da će zadržati svoja posebna politička obilježja. Ovo je opomena iz štrajka. Za industriju, stranke i sindikalne organizacije štrajk je okončan, ali borba se nastavlja. Nosioci rada i napredka moraju da pobijede.«

Međunarodna javnost o pravu Jugoslavije na Trst

LONDON, 21. rujna. — Reuter javlja, da diplomatski urednici mnogih londonskih listova napominju danas da će Vijeće ministara vanjskih poslova donijeti odluku, da se Trst najzad dodijeli Jugoslaviji. Tako na primjer diplomatski urednik konzervativnog lista »Daily Express« piše:

Diplomati koji su upućeni u zasjedanje konferencije ministara vanjskih poslova, izražavaju vjerovanje da će izići u susret maršalu Titu u pogledu davanja Jugoslaviji političke kontrole nad lukom Trsta, koja se sada nalazi u ta-

lijanskim rukama. Ako je tako, to znači da je vlada Velike Britanije napustila prvobitni stav — zaključuje »Daily Express« i nastavlja:

Poznato je, da je vlada Velike Britanije zastupala gledište, da treba izvršiti ispravke granice izmedju Italije i Jugoslavije tako, da luka Trsta ostane pod političkom kontrolom Italije. Za sada ovo pitanje još nije odlučeno na konferenciji ministara vanjskih poslova, ali se saznaje, da su stručnjaci, koji imaju dužnost da potanko ispituju ovaj problem, skloni gledištu da se luka

Trsta dodijeli Jugoslaviji — uz sporazume, koji bi garantirali svima zainteresiranim nacijama upotrebu lučkih uredjaja i pridržavanje ugovora o transportu. Jugoslavenska vlada je izrazila spremnost da na to pristane.

Diplomatski urednik konzervativnog lista »Daily Mail« također smatra, da Jugoslavija ima povoljne izgleda da dobije Trst, pošto je pitanje internacionalizacije ovoga grada postisnuto u pozadinu. Sada se smatra da će povučena pogranična linija vjerojatno dodijeliti Trst Jugoslaviji — zaključuje »Daily Mail«.

Pronalazimo ratne dobitnike

Naša zakonodavna vlast u cilju oduzimanja ratne dobiti od ratnih dobitnika, koji su za vrijeme okupacije povećali svoju imovinu, donijela je zakon o oduzimanju ratne dobiti. Ovaj, kao i svi zakoni koje je donijela naša Privremena skupština, izraz je volje naših naroda. To je naše ubojno oružje u borbi protiv svih neprijatelja i štetočina našeg naroda.

Čl. 3. tog zakona narodna vlast poziva je sva pravna i fizička lica da podnesu prijavu o svojoj dobiti. Ratnom dobiti smatra se svako uvećanje imovine, koje je postiglo fizičko ili pravno lice u vremenu od 6. IV. 1941 do 9. V. 1945 godine iskorištavajući bijedu naroda, izuzetne privredne prilike ili veze sa okupatorom. Visinu ratne dobiti utvrđuju komisije, koje su obrazovane pri građanskim, rotarskim i okružnim Narodnim odborima. Sva dobit, koja se oduzima od ratnog dobitnika, ide u korist fonda za pomaganje nastradalih krajeva, žrtava rata i fašističke okupacije.

U toku Narodno-oslobodilačke borbe naši narodi su bacali sve svoje snage u borbu protiv okupatora za oslobodjenje naše zemlje, a danas je potrebno sve svoje snage upotrebiti za obnovu zemlje. Zakon o oduzimanju ratne dobiti također predstavlja veoma važan posao u obnovi naše domovine. Prema izvaji generalnog sekretara Predsjedništva narodne vlade Mitra Bakića naša zemlja je pretrpjela ogromnu štetu, koju treba nadoknaditi. Naša država iz svojih vlastitih prihoda to ne može. Tko će nadoknaditi tu štetu? Najpravednije je da to plate oni koji su sticali ogromni kapital na račun naroda, dok se je čitav naš narod borio samoprijegorno, žrtvujući svoje živote za oslobodjenje svoje domovine. Za to je potrebno da se stečena bogatstva povrate narodu, koji će ih korisno upotrebiti za obnovu zemlje.

Biti će onih koji će pokušati da pri-

kriju ratnu dobit i time izigravaju primjenu ovog zakona. Zato prilikom provodjenja ovog zakona, narod treba da pomogne svojim vlastima i to preko masovnih organizacija AFZ, USAOH-a, Sindikata, Narodnog Fronta, da se pronadje svaki ratni bogataš, profiter, crnoburžijanac, ratni literant i drugi, koji su gomilali bogatstvo, trgujući i radeći za okupatora. Naš narod napravo bi veliku nepravdu prema onima, koji su dali svoje živote za današnje tekovine, kada bi dopustio da i jedan ratni bogataš ostane nekažnjen.

Široke narodne mase preko svojih organizacija, pomoći će narodnim odborima odnosno komisijama pronalaženje ratnih dobitnika, na taj način da svakog onog, koji se je u toku ratu obogatio, prijave narodnim vlastima odnosno komisijama. U tom pogledu ne smije biti obzira prema onima, koji su se bogatili iskorištavajući izvanredne privredne prilike, ne obazirući se na patnje i žrtve naših naroda.

U našem okrugu nije prijavljen ni jedan slučaj ratne dobiti. Ne može se pretpostaviti da u okrugu nije bilo ni jednog slučaja uvećanja imovine u toj mjeri da ga nebi obuhvatio zakon o oduzimanju ratne dobiti. Treba bez ustručavanja da sam narod svakog prijavi, kad se ratni bogataši i dobitnici neće sami da prijavljuju. Pravedno je i moralno oduzeti svakom sve što je u toku Narodno-oslobodilačke borbe stekao radeći sa okupatorom, koristeći narodne nevolje, dok su se naši najbolji sinovi i kćeri borili za oslobodjenje svoje domovine.

Takodjer je dužnost svakog rodoljuba da kontroliše rad komisija i da uloži žalbe, ako nalazi da je visina ratne dobiti utvrđena od komisije, manja od one za koju on podnese prijavu.

Petar Rončević

Bošna i Hercegovina pred izborima za Ustavotvornu skupštinu

Narodi Bosne i Hercegovine spremaju se za izbore prvi put u njihovoj historiji zaista slobodne, izbore na kojima će prvi put učestvovati narod i to narod koji je svijestan za što glasa. Ne pripremaju se oni za izbore demagogije, za izbore policijskog zastrašivanja, kao što je to bilo u staroj Jugoslaviji. Oni se za izbore pripremaju ozbiljno, pretresanjem svega onoga za što su se četiri godine borili, ono što su izvojevali i što su za ovo kratko vrijeme od završetka rata učinili na obnovi svoje uže domovine. Jer ovi izbori nisu za narode Bosne i Hercegovine, kao uostalom ni za ostale narode Jugoslavije, neka »proba snaga« sa tzv. opozicijom, nego završetak ozakonjenja onoga što su oni zajedno sa ostalim narodima Jugoslavije izvojevali.

U predizbornoj kampanji u Bosni i Hercegovini jasnije nego ikada izlazi pred oči veličina tekovina koje je N.F. izvojevala, veličina slavnih i historijskih djela, koje su naši narodi izvojevali i u četirigodišnjoj borbi protiv fašističkih zavojevača i domaćih izdajnika.

Na prvom mjestu to je bratstvo naroda Bosne i Hercegovine, ostvareno nji-

hovim zajedničkim naporima i žrtvama u oslobodilačkom ratu. Nijedna pokrajina naše otadžbine nije toliko prepatila u prošlosti, a naročito u toku ovoga rata od šovinističkog bjesnila koliko Bosna i Hercegovina. Stoga je upravo na ovom tlu pobjeda slobodarske i čovječne politike ravnopravnosti i bratstva naroda tako draga širokim narodnim slojevima. Oni već danas osjećaju blagodati te velike naše tekovine, koja im omogućava da svi ravnopravno učestvuju u izgradnji narodne vlasti i rješavanju svih osnovnih pitanjem njihovog života. Uzalud su reakcioneri svih boja pokušali da raspririvanjem šovinističke mržnje razbiju ono što je teško sazidano. Ti bijedni ostaci razbijene vojske izdajica rade da sebi stvore neke pozicije u narodu. Jalove su h nade baš u Bosni i Hercegovini, za koje je put bratstva jedini put, kojim je moguće ostvariti bolje i pravednije uslove života za sve. Na izborima za Ustavotvornu Skupštinu narod Bosne i Hercegovine pokazat će još jednom i to na veoma uvjerljiv način da je on listom za N. F., tog budnog čuvara bratstva naših naroda.

Suđenje njemačkim ratnim zločincima

U Lueneburgu je započela rasprava protiv 45 Nijemaca, koji su bili činovnici odnosno stražari u koncentracionim logorima Belsen i Osviecima. Rasprava se vodi pred britanskim vojnim sudom. Nakon čitane optuzbe optuženi su izjavili da se ne osjećaju krivi. Glavni tužilac, pukovnik Backehose, rekao je da su u ove logore bili dovedeni ljudi raznih narodnosti i raznih zemalja zbog njihove vjere ili narodnosti odnosno kao ratni zarobljenici, koji nikako nisu smjeli biti smješteni u takove logore prema zakonu o Haaškoj konvenciji od 1907. godine, koju je također potpisala i Njemačka. Tužilac je rekao da je u logoru Osviecima obijeno na hiljade, a vjerovatno i na milione ljudi. Zatim je dao slijedeće podatke iz logora Belsen. Tu je bilo

12.000 muškaraca i 28.000 žena strpanih u logor, koji je bio jedan i po kilometar dug i 300 metara širok. Zatvorenici su dobijali vodu iz nekoliko rezervoara, zagadjenih lešinama interniraca. Kada su saveznici stigli u logor našli su 13.000 mrtvih tjelesa. Idućih šest nedjelja usprkos nastojanjima, umrlo je još 13.000 osoba a 11.000 otpremljeno ih je u bolnicu. U najvećem dijelu internirci su umirali od gladi i pjegavog tifusa, a zatim što su bili tučeni i strijeljani. U bloku broj 18 prosječni život interniraca trajao je 12 dana od dana dolaska u logor. Došlo je čak do mnogih slučajeva ljudžderstva. Ne postoje uopće riječi, kojima bi se mogle opisati prilike u Belsen-u.

Izjava podpredsjednika savezne vlade Edvarda Kardelja na konferenciji štampe u Londonu

Dopisnik TANJUG-a iz Londona javlja da je na konferenciji štampe u jugoslavenskoj ambasadi prisustvovao rekordan broj britanskih i američkih novinara.

Jugoslavenski ambasador u Londonu dr. Ljubo Leontić predstavio je prisutnim novinarima podpredsjednika jugoslavenske vlade Edvarda Kardelja. Podpredsjednik savezne vlade Edvard Kardelj odgovarao je na glavna pitanja novinara, naročito po pitanju Trsta. Prisutni novinari su naročito istakli pitanje da li treba sada da talijanski anti-fašisti plaćaju Jugoslavenima reparacije. Odgovarajući na ovo pitanje Kardelj je rekao da ni u kom slučaju ne postoji namjera da italijanski narod plaća za fašiste, ali da je svaki odgovoran za zločine, koje učini njegova vlada. Mi uzimamo u obzir usluge, koje je učinio italijanski narod svojom borbom od 1943. godine pa do završetka rata, podvukao je podpredsjednik Kardelj. Mi smatramo da Italijanima treba omogućiti normalan i slobodan razvoj, ali nemoguće je da štete, koje je učinila talijanska vojska treba da plate narodi Jugoslavije, koji su se četiri godine borili na strani Saveznika i prinijeli veliki udio za zajedničku stvar Ujedinjenih nacija.

Zatim su novinari postavljali različita pitanja u vezi sa političkim životom u Jugoslaviji. Odgovarajući na ta pitanja Kardelj je izložio da je jugoslavenska vlada pružila svim novim strankama i grupama punu mogućnost da razviju svoju političku djelatnost. U vezi s tim on je napomenuo da je opozicionim strankama osiguran i papir za štampanje njihovih novina. Isto tako dozvoljena im je i slobodna upotreba radia za njihove pred izborne radio-emisije i data im je najveća sloboda u pogledu održavanja predizbornih sastanka i zborova.

Podpredsjednik vlade Kardelj osvrnuo se je na neke vijesti koje objavljuju neki inostrani listovi, citirajući Mačkove tvrđenje da će u Jugoslaviji 60% birača izgubiti pravo glasa. On je naveo primjere »demokratskog« režima u bivšoj banovini Hrvatskoj, gdje su više generacija mladi birača ostale bez prava glasa i gdje izbori nisu bili provedeni po principu tajnoga glasovanja, a da se uz to i ne spominje da su žene sve do sada bile bez ikakvog biračkog prava!

Protivno tvrdjenjima emigranata, koji su se nalazili na upravnim vrhovima svih nedemokratskih režima Jugoslavije u prošlosti, podvukao je podpredsjednik vlade Kardelj, u Jugoslaviji sada izborni zakon stvarno vodi nove mase u njihova prava tako da će ovaj put broj glasača iznositi 7 miliona prema tri miliona u prošlosti. Podpredsjednik vlade je napomenuo zatim da su ovi emigranti odgovorni za diktatorske režime stare Jugoslavije, koji su u svoje vrijeme učinili da narod pati po koncligorima i zatvorima a sada se pokazuju kao demokrate

Osuda Pavelićevih oficira

BEograd, 22. rujna. Danas u 9 sati prije podne više vojno vijeće vrhovnog suda Demokratske Federativne Jugoslavije u Beogradu izreklo je presudu nad 34 bivša oficira bivše Jugoslavenske vojske, koji su pristupili u Pavelićevu vojsku i bili njeni rukovodioci i organizatori. Poslije svestranog ispitivanja zločina i izdajstva izvršenog protiv vlastitog naroda sud je donio presudu kojom se osuđuju na smrt, trajan gubitak političkih i drugih prava i konfiskaciju cjelokupne imovine:

Artur Gustović, pukovnik b. jugoslavenske vojske i general NDH, Gjuro Grujić, general b. J. V. i general NDH, Mirko Gregorić, pukovnik b. J. V. i general NDH, Tomislav Sertić, potpukovnik b. J. V., general NDH i ustaški pukovnik Slavko Skoliber, potpukovnik b. J. V., general NDH., Julije Fritz, potpukovnik b. J. V. general NDH, Ivan Tomašević, potpukovnik b. J. V., general NDH, Vladimir Metikoš, potpukovnik b. J. V. general NDH, i ustaški pukovnik, Ivan Marulj, pukovnik bivše J. V. general NDH i ustaški pukovnik, Franjo Džal, major bivše J. V. pukovnik NDH., Vladimir Majer, rezervni poru-

čnik bivše J. V. ustaški potpukovnik, Mroslav Sacher, potpukovnik bivše J. V. i pukovnik NDH., Muhamed Hromić, kapetan bojnog brodu bivše J. V. general NDH, Bogdan Majetić, potpukovnik bivše, J. V. i general NDH, Ivan Severović, potpukovnik bivše J. V. pukovnik NDH, Antun Nardeli, potpukovnik bivše J. V. general NDH, Josip Solc, potpukovnik bivše J. V. general NDH.

Na 20 godina robije sa prinudnim radom, 20 godina gubitka političkih i pojedinih građanskih prava i konfiskaciju cjelokupne imovine osuđeni su: Zvonimir Stimaković, potpukovnik b. J. V. general NDH. Zlatko Šintić, potpukovnik b. J. V. i pukovnik NDH. Franjo Dolački, pukovnik bivše J. V. general NDH. Hinko Hubl, potpukovnik J. V. pukovnik NDH. Miče Mičić, potpukovnik b. J. V. i pukovnik NDH.

Na 5 godina robije sa prinudnim radom i konfiskaciju cjelokupne imovine ograničenih prava u vremenu od 10 godinama, gubitkom političkih i pojedinih sudeni su: Nikola Mikec, major b. J. V. i potpukovnik NDH. Dragutin Mešić, potpukovnik b. J. V. pukovnik NDH.

Engleski publicista Derald Bič u Irstu

LONDON. — Dopisnik Tanjuga javlja:

Nedavno je u Engleskoj objavljena knjiga profesora Derald Biča o razgraničenju Jugoslavije i Italije.

Govoreći o povlačenju i italijanske granice prema Jugoslaviji profesor Derald ukazuje da je Italija zajedno sa Trstom postije prvog velikog rata dobila i druge jugoslavenske teritorije.

«Citav niz vremena nije bilo sličnog primjera da jedna sila ima ovakvu legaliziranu kontrolu nad obalom svoga susjeda», kaže između ostalog profesor Derald: «Ne samo što je ovakovo rješenje pitanja italijansko-jugoslavenske granice bilo nepravdično, nastavlja profesor Derald, već je ono sa privredne tačke gledišta bilo apsurdno. 1920. god. Trst nije imao uopće nikakvih trgovinskih veza sa Italijom, niti je imao ikakvog privrednog značenja za Italiju.

S druge strane po mišljenju profesora Bič Derald, Jugoslavija je bila otačječka od svog najglavnijeg trgovinskog izlaza na more. Roba koja je bila proizvodjena na svega nekoliko kilometara od jugoslavenske granice prema Trstu izvažana je iz Jugoslavije preko Hamburga.

Knjiga profesora Derald naišla je na naročitu pažnju u javnosti. Prvo izdanje ove knjige bilo je rasprodano prije nego što je pušteno u prodaju.

DODJELJIVANJE MANDATA

U članku »Garancije našeg izbornog zakona«, koji smo donijeli u prošleme broju, rekli smo da su propisi izbornog zakona o kandidatskim listama i načinu prebrojavanja palih glasova, pored ostalog, garancija da će izabrana ustavotvorna skupština biti odraz prave volje i političkih snaga naroda.

Naša ustavotvorna skupština biti će sastavljena od dva doma: Savezne skupštine i Skupštine naroda. Prva će predstavljati sve narode Jugoslavije skupa kao jedno tijelo, bez obzira na veličinu ili broj stanovnika pojedine federalne jedinice, dok će druga predstavljati svaku federalnu jedinicu ravnopravno, to jest svaka federalna jedinica imat će u skupštini naroda jednaki broj poslanika. Da bi jedan i drugi dom ustavotvorne skupštine postigao svoju svrhu, jedan kao predstavničko tijelo naroda Jugoslavije a drugi kao predstavničko tijelo federalnih jedinica, primijenjena su dva izborna načela. U Saveznu

datske liste moraju se među sobom razlikovati po nazivu. One se sastoje od kotarskih kandidata toga okruga. Ako su vezane za savezne liste, onda će se na okružnoj listi naznačiti nosilac savezne. Inače samostalne okružne liste nemaju posebnog nosioca; sastoje se samo od kotarskih kandidata.

Na jednom kotaru jedne okružne liste može biti i više kotarskih kandidata. Nadalje mogu se isticati i posebne kotarske kandidature, ali u tom slučaju samostalni kotarski kandidat mora dobiti dozvolu od lica, koja podnose jednu od okružnih lista, da bude vezan za tu listu.

Zemaljske liste, preko kojih se biraju narodni poslanici za Skupštinu naroda, odnose se na pojedine federalne jedinice, odnosno na oblasne liste za pojedinu autonomnu oblast. Sastoje se od kandidata, koji su redom ispisani na listi, tako da se kandidat prvi po redu smatra nosiocem liste. Razlikuju se od

Pored podnošenja na potvrdu, savezne liste moraju se prijaviti saveznoj izbornoj komisiji, i to 10 dana nakon obnarodovanja ukaza kojim se raspisuju izbori. U slučaju da poslije prijave savezne liste njezini podnosioci ne uspiju ovakovu listu sastaviti, onda okružne liste, koje su male biti u sastavu te savezne liste, mogu se postaviti kao samostalne. Prijava, koja se traži za saveznu listu, koje su imale biti u sastavu te samaljske odnosno oblasne liste.

A sada kako se vrši raspodjela mandata, pa da bude jasno koliko značajnu ulogu imaju liste u našem izbornom sistemu.

Najprvo o dodjeljivanju mandata za Saveznu skupštinu.

Izabranim se smatra kotarski kandidat s one okružne liste koja je u dotičnim kotaru dobila relativnu većinu. Ako je bilo više kandidata u jednom kotaru na istoj okružnoj listi, računa se da je

didat dobio je 7.500 glasova, drugi 5.000, treći 7.000, četvrti 8.000. Na listi B prvi 7.000, drugi 7.500, treći 6.000, i četvrti 6.000. Svega lista A dobila je 30.500 glasova, a liste B 26.500 glasova. Ukupno obje liste 57.000 glasova. Sada ukupan broj palih glasova na okrugu dijelimo brojem 4, koliko je poslanika na okrugu bira, tako da dobijemo količnik 14.250. Ovim količnikom dijelimo onda broj glasova palih za svaku listu i dobiti rezultat nam pokazuje koliko bi, prema broju glasova, svakoj listi pripadalo mandata. Kod liste A taj broj bio bi 2, a kod liste B jedan. Znači po broju glasova, koji je dobila lista A ovoj bi pripadalo dva mandata, ali kako je ona većinskim dodjeljivanjem dobila 4, budući je u svim kotarima dobila većinu, njezin je broj zadovoljen. Kod liste B, koja nije ranije dobila ništa, dobiva jedan mandat, jer količnik od 14.250 staje jedan put u 26.500, koliko je za tu listu palo glasova. Ovaj mandat podijelit će se kotarskom kandidatu liste B, koji je dobio najviše glasova, a nije izabran po većinskom dodjeljivanju. To će biti u primjeru drugi kandidat sa liste B.

Isti je postupak i kod dodjeljivanja mandata po saveznim listama, samo što se uzima broj glasova za sve savezne liste i dijeli se brojem poslanika, koji se bira u čitavoj državi. Dobivenim količnikom dijeli se broj glasova palih za svaku saveznu listu i dobiti broj, pokazuje nam koliko svakoj listi pripada poslaničkih mandata prema glasovima postignutim na toj listi u čitavoj državi. Ako ranijom podjelom mandata nije zadovoljen dobiti broj, pojedinoj se listi do istoga dodjeljuju naknadni mandati.

Izbor poslanika za Skupštinu naroda, kako smo rekli, vrši se preko zemaljskih (oblasnih) lista. Ovdje je primijenjeno čisto načelo srazmjernog predstavljanja. Zbroje se glasovi pali sa svaku listu, te se dijele brojevima 1, 2, 3 i dalje do broja koliko se poslanika bira. Za federalne jedinice se bira 25 poslanika, te će se onda 25 najvećih količnika, dobiti rečenom diobom, dobiti mandate bez obzira na kojoj se listi nalaze, i to onim redom kojim su na odnosim listama kandidati ubilježeni.

Prema ovome što smo iznijeli, vidi se da su okružne savezne i zemaljske (oblasne) liste onaj instrumenat na izborima, kojim se omogućuje svim grupama koje izdaju na izbore, a ne postignu većinu, da dobiju onoliki broj poslaničkih mjesta koji odgovara broju palih glasova za odnosne liste. Postignuto je da svaka grupa bude srazmjerno svojoj snazi predstavljena u Ustavotvornoj skupštini, tako da će naša ustavotvorna skupština biti doista pravi odraz volje i političkih snaga naroda.

Maršal Tito nosilac liste N. F. za Beograd

Izvršni Odbor N. F. Srbije ovlastio je svoj Izborni Odbor, sastavljen od predstavnika svih stranaka da privede kraju kandidate za Beograd i pojedine okruge za Srbiju. Isto tako stvara se za Srbiju lista kandidata za skupštinu naroda.

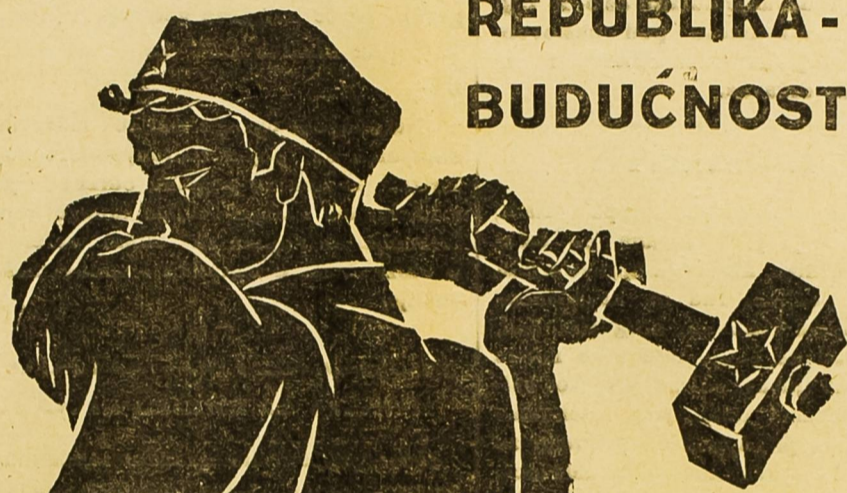
Izvršni Odbor završio je jedan dio svog posla. Svi kandidati nisu još definitivno postavljeni. Naročito se čeka na rezultate zemaljske konferencije demokrata u frontu, koja će se održati 27. IX. o. g., i na republikanske kandidate iz izvjesnih srezova.

Listu za grad Beograd nosit će maršal Jugoslavije Josip Broz Tito. On je kandidat u VII. beogradskom rejonu. Njegov zamjenik je predsjednik federalne vlade Srbije dr. Blagoje Nešković.

Beograd — U Beogradu je održan sastanak delegata slavenskih komiteta svih slavenskih zemalja, na kojem je pretresano pitanje saziva sveslavenskog Kongresa u 1946. g. Svi delegati su bili jednodušni u tome da Kongres treba održati u prvoj polovini svibnja 1946. godine i to u Beogradu.

MI IDEMO NA IZBORE SIGURNI U POBJEDU NARODA, KOJI ZNA ŠTO HOĆE!

MONARHIJA - PROŠLOST!

REPUBLIKA - BUDUĆNOST!

NEĆEMO POVRATKA NA STARO

skupštinu poslanici će se birati po načelu većine i srazmjernog predstavljanja, a u Skupštinu naroda samo po načelu srazmjernog predstavljanja.

To će se postići kandidatskim listama.

Narodni poslanici za Saveznu skupštinu birat će se po saveznim i okružnim kandidatskim listama, a oni za Skupštinu naroda po zemaljskim kandidatskim listama za svaku federalnu jedinicu, odnosno po oblasnim listama za svaku autonomnu oblast.

Savezne liste odnose se na čitavu državu. Među sobom se moraju razlikovati po nazivu. Svaka ima svog nosioca, koji ne mora biti kotarski kandidat, a sastavljena je od okružnih lista. Savezna lista ne mora imati okružne liste u svim izbornim okruzima. Dovoljno je da ih ima u polovinu okruga države.

Okružne kandidatske liste mogu biti uključene u savezne, ali mogu postojati i samostalno u okrugu. Mogu, ali ne moraju biti vezane za savezne liste.

Kao savezne, tako i okružne kandi-

savezne što nemaju posebnog nosioca liste, a od okružnih što joj kandidati nisu vezani za kotare. Zemaljske (oblasne) liste u istoj federalnoj jedinici (autonomne oblasti) moraju se među sobom razlikovati po nazivu, isto kao i savezne i okružne liste. Dvije ili više zemaljskih (oblasnih) lista mogu se spojiti pod zajedničkim nazivom radi zajedničkog učestvovanja u izborima u odnosu prema drugim listama. Za to treba odobrenje nosioca liste. Ovo nije predviđeno za savezne i okružne liste.

Tek kada se kandidatske liste potvrde od izbornih komisija, po njima se mogu vršiti izbori. Da bi jedna kandidatska lista bila potvrđena podnosi se u tu svrhu izbornoj komisiji, i to okružne liste okružnoj izbornoj komisiji najkasnije pet nedjelja dana prije izbora, savezne saveznoj izbornoj komisiji najkasnije 14 dana prije izbora a zemaljske (oblasne) 30 dana prije izbora. Kandidatska lista podnešena na potvrdu po izmaku ovih rokova neće se potvrditi, pa tako neće moći ni izaći na izbore.

za listu pao broj glasova, koji su dobili ukupno svi kandidati. Među njima bira se pak onaj koji je dobio najviše glasova.

Kod ovoga se ne ostaje. Ovim bi se načinom dogodilo da glasovi, pali za listu koje po kotarima nisu postigle relativnu većinu, ne dobiju ni jedno poslaničko, mjesto, premda bi im to pripadalo po broju glasova sa čitavog okruga. Sistem okružnih lista omogućuje da popravimo ovaj nedostatak. Naime, utvrdi se prema broju poslanika, koji se biraju i broju glasova palih za sve liste, koliko glasova otpada na jedan poslanički mandat. Po tom se kontrolira koliko bi prema palim glasovima za jednu listu ovoj pripadalo poslaničkih mjesta, te ako ih nije dobila, naknadno joj se dodjeljuje.

Na primjer: na jednom izbornom okrugu biraju se četiri poslanika. Izborni okrug se prema tome razdijeli na četiri izborna kotara, i svaki izborni kotar bira po jednog poslanika. Istaknute su dvije okružne liste. Na listi A prvi kan-

SA NAŠEG OKRUGA

KNIN

Po svim selima kninskoga kotara održavaju se masovni sastanci i konferencije, na kojima narod živo učestvuje u tumačenju i pretresanju izbornog zakona, kao i zakona o izboru narodnih poslanika za Ustavotvornu skupštinu. Naročita se aktivnost očituje kod omladine, koja se na razne načine priprema na izbore: piše parole, pjeva pjesme, dok razne omladinske diletantske grupe održavaju po selima mnoge priredbe.

***

23. IX. o. g. održan je u Markovcu veliki zbor. Zbor je otvorio tajnik seoskog odbora N. F. drug Dušan Trifunović. Poslije njega uzeo je riječ drug Spiro Plavša, koji je pred nekoliko dana stigao iz Belgije. On je u ime jugoslavenskih radnika, koji rade u Belgiji, pozdravio narod ovoga kraja, dajući mu priznanje za njegova junačka djela u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika, kao i za napore u izgradnji i obnovi naše poružene zemlje.

Na kraju sakupljeni narod manifestirao je svoju privrženost tekovinama oslobodilačke borbe i klicao maršalu Titu, republici, te bratstvu i jedinstvu svih Jugoslavena.

Istoga dana održan je zbor u selu Orlicu. Na zboru je narodu iznijeta važnost predstojećih izbora, a isto tako naglašena je važnost kongresa Srba iz Hrvatske, koji se održava ovih dana u Zagrebu.

KISTANJE

U sali Narodnog doma u Kistanjama održana je konferencija Srba iz Bukovice. Na konferenciji je bilo prisutno oko 250 Srba i Srkinja. Konferencija je sazvana u vezi kongresa Srba iz Hrvatske.

U ime kotarskog odbora Narodnog fronta Kistanje prisutne je pozdravio drug Dule Korolija. Politički referat iznio je drug Dane Cvjetković, član kotarskog odbora N.F.-a Kistanje. Drug Cvjetković je rekao: »Prve srpske ustaničke puske pozvale su sve slobodoljubive narode Jugoslavije u borbu protiv fašističkih zavojevača i njihovih ustaških i četničkih prirepaka. Kroz oslobodilačku borbu učvršćeno je bratstvo i jedinstvo Srba i Hrvata kao i svih ostalih naroda Jugoslavije. To je jedna od najvećih tekovina našeg pokreta. Mi pamtim sve one, koji su radili protiv nas. Mi znamo za rabotu Ljotičevića, Mačekovaca, Stojadinovičevića, Paveličevića i ostalih slugu talijanskih i njemačkih fašista. poznamo njihov rad i namjere, a nasuprot tome poznamo rad, program i ciljeve Narodnog Fronta, znamo kuda nas vodi maršal Tito, znamo što je bila monarhija, a isto tako znamo što će za naše narode značiti republika, pa zato mi svi moramo da budemo skupa na izborima samo sa nosiocima liste Narodnog Fronta«. Kraj govora druga Cvjetkovića bio je burno pozdravljen. Sa ove konferencije otpoisan je pozdravni telegram maršala Titu.

SIBENIK

U domu fronte u Sibeniku održana je 25. IX. o. g. kotarska konferencija društva Crvenog Križa, na kojoj su prisustvovali svi delegati mjesnih odbora. Konferenciju je otvorila drugarica Mila Karadjole, naglasivši važnost konferencije i predloživši radno predsjedništvo, kao i dnevni red. Drugarica Ernesta Šurić objasnila je prisutnima značaj društva C.K. Zatim se je prešlo na dnevni red. Prema održanom referatu proizlazi da u svim selima šibenskoga kotara postoje odbori društva C.K. sa 1.202 člana. Za prolazne stanice sakupljeno je dosad 14.194 dinara. Na ovoj konferenciji izabran je novi kotarski odbor C. K.: predsjednik Kata Rak, podpredsjednik Joso Trešnjčić, tajnik Anta Maglica, blagajnik Petar Šarić, dok su za članove odbora izabrani Marija Skorin, dr. Šupe i Marija Krnić.

Povodom održanog Kongresa H.S.R.S. u Zagrebu vršila se je kampanja na sakupljanju novca. Tom prilikom na šibenskom kotaru sakupljeno je ukupno 3.141 dinar.

IZ NARODNOG SVEUCILISTA

U priredbi Narodnog Sveučilišta održao je 25. o. mj. ing. Rudo Mestrovic predavanje pod naslovom »Grad i šuma«. Predavač je istakao važnost šume u privredi pojedine zemlje, a isto tako i njezino značenje kao »pluća grada«. Zatim je predavač govorio o potrebi racionalnoga iskorištavanja šume, budući da bezobzirno iskorištavanje šume dovođi do njezinog potpunog uništenja. Na kraju predavanja slušaoci su postavljali predavaču razna pitanja, koja su se uglavnom odnosila na prilike u Dalmaciji, a posebno na prilike okolice samoga Sibenika. Predavač je u svojim odgovorima objasnio prisutnima da se planskim radom na sadjenju šumskih i vrcnih vrsta privreda Dalmacije može visoko podići. U vezi time Dalmacija bi dobila mnogo na svojem značenju i kao turistička zemlja.

Iduće predavanje održati će 5. X. t. g. drug Vojo Masnikosa pod naslovom »Uloga javnog tužioca u obnovi i izgradnji naše države«.

IZ KAZALISTA

Omladinska kazališna grupa »Rade Končara«, koja je formirana po oslobodnju Sibenika, nastavlja upravo s mlada denackim poletom rad na kazališnom polju. Grupom rukovodi drug Hranueli, koji je znao da okupi oko sebe mlade talente pune ljubavi za rad. Usprkos svima poteškoćama financijske i tehničke naravi, grupa je uspjela da pripremi za scenu Moliere-ovu komediju »Škrtac«.

Ovaj komad je davan tri puta. Postignut je veliki uspjeh. Omladinci su često puta bili nagrađeni aplaudom na otvorenoj sceni.

Ovdje naročito moramo napomenuti da je čist prihod treće večeri bio namijenjen fondu za vršenje popravaka u gimnazijskoj zgradi u Sibeniku.

Naslovnu ulogu dao je sa uspjehom drug Hranueli. Pored njega su se istakli drugovi: Vijeko Škarica, Lovro Županić i drugarica Mirjana Bogdanović.

Pri kraju možemo primijetiti da su svi glumci dobro izveli svoje uloge. Drugaricama Maci i Mirjani preporučujemo da u buduću ne govore prebrzo svoj tekst, kao što je to bio slučaj na prošlim priredbama.

Omladinska grupa »Rade Končara«, naišla je na topli prijem i pune simpatije šibenske publike. Moramo reći da je spomenuta grupa to svojim marljivim i požrtvovnim radom zaslužila.

Ova omladinska kazališna grupa ima svoju lijepu tradiciju. Do sada je dala niz vrlo uspješnih priredaba kako u gradu, tako i po selima našega okruga. Takodjer je sa svojim programom učestvovala po nekim mjestima i van našeg okruga. Ova grupa je mnogo učinila na općem kulturnom i prosvjetnom polju u našem gradu. Treba podvući i to da su omladinci uglavnom radili sami vlastitom inicijativom i požrtvovnošću. Ovoj mladoj kazališnoj grupi potrebno je više nego ikada pružiti punu pomoć i to naročito sa strane Narodnog Kazališta, koje je najjača kulturna ustanova u našem gradu. Veća suradnja između Narodnog Kazališta i omladinske kazališne grupe unaprijediti će i razviti ne samo dobre osobine ove mlade grupe, nego će i samo kazalište na taj način odgojiti jedan dobar broj mladih i spremnih glumaca.

***

Narodno Kazalište u Sibeniku, priprema Nušićevu komediju »Gospođa ministarka«. Komedija će se davati kroz 10-15 dana.

Odlazak delegata na kongres Srba u Zagreb

U vezi kongresa Srba iz Hrvatske koji se održaje u Zagrebu, iz našeg okruga otišlo je na taj kongres preko 450 delegata. U pripremanju za ovaj kongres veliku pomoć su pružili Hrvati našeg okruga, koji su i ovoga puta dokazali svoju ljubav i razumijevanje prema svojoj srpskoj braći. Tako je u kotaru Vodiće sakupljeno preko 2.000 dinara, kao pomoć za učesnike kongresa.

Odlazak delegata bio je svečan. Pod

narodnim barjacima, s pjesmom i poklicima prolazili su kroz Sibenik Srbi iz kninske krajine, Bukovice i Primorja, srdačno pozdravljeni od našega građanstva.

PRED IZBORIMA

Već nekoliko sedmica u našem se gradu živo provodi predizborna kampanja. Sve antifašističke organizacije na masovnim sastancima upoznavaju građane o značenju i važnosti skorih izbora za Ustavotvornu skupštinu. U vezi time je održao 27. o. mj. u domu gradske fronte drug Živko Gojanović predavanje o dvodomnom sistemu naše Ustavotvorne skupštine. Drug Vojo Masnikosa održao je predavanje o istoj temi u preparandiji. Na ovim predavanjima prisustvovalo je oko 1500 slušalaca.

Skapština Crvenog Križa

U Sibeniku je ovih dana održana gradska skupština C. K. Na skupštini su izabrani delegati za okružnu skupštinu, koja će se održati 30. o. mj. u našem gradu. To će biti prva godišnja okružna skupština društva C.K. za okrug Sibenik.

Na čitavom okrugu vrši se masovna kampanja na populariziranju Crvenog Križa. U tom su pogledu održane po svim selima našega okruga mnoge konferencije, na kojima su čitani referati o ulozi C. K. u izgradnji i obnovi naše zemlje.

NOGOMETNA UTAKMICA U SIBENIKU

Jučer popodne na igralištu Mandaline odigrana je nogometna utakmica između Komande Splitskog područja i R.S.K. »Sibenik«. Preko 800 gledalaca promatralo je ovu zanimljivu igru. Igrači »Sibenika« predveli su bolju igru, ali radi nesnalažljivosti navale nisu uspjeli iskoristiti tereusku nadmoć nad gostima.

Zahvaljujući prestrogom odluci sudije Mirka Rončevića, koji je protiv domaćih dosudio jedanaesterac, gosti su postigli gol i time remizirali ovu utakmicu: 1:1.

Čisti prihod utakmice namijenjen je izbornom fondu.

DRNIS

Ovih dana na svečan način otvorena je škola u selu Trbounju. Ovu svečanost otvorio je predsjednik seoskog odbora Narodnog fronta, koji je među ostalim istakao važnost ove škole za kulturni napredak naše omladine u tom kraju. Okružna glumačka grupa iz Sibenika izvela je tom prilikom razne skečeve, balet itd.

VODIGE

U mjestima Prvić-Luci, Tribunju i Murteru održani su predizborni zborovi, na kojima je narod učestvovala u punom broju. U Prvić-Luci govorili su narodu predsjednik mjesnog Narodnog odbora Mile Lučev i Vitomir Gradiška, oficir J. A. Njihovi su govori često puta bili prekidani oduševljenim odobravanjem naroda.

U Murteru sakupljeno je za izborni fond 670 dinara.

23. o. mj. održana je u Tijesnome nogometna utakmica između F. D. »Tigar« iz Pirovca i domaće omladinske momčadi. Utakmica je završila pobjedom gostiju i to sa rezultatom 2:1 (1:0). Momčad »Tigra« pokazala je bolju igru i zasluženo pobijedila.

Kratke vijesti iz inozemstva

London — Između SSSR-a i Mađarske uspostavljeni su normalni diplomatski odnosi.

***

New-York — Vršilac dužnosti Sovjetskog ambasadora u Americi Novikov izjavio je da generalu Franku treba suditi kao ratnom zločincu.

***

London — Pet velikih trustova u Njemačkoj biti će predano Ujedinjenim nacijama na račun reparacija.

***

Pariz — U Parizu se održava Kongres svjetske sindikalne organizacije.

JESENJA SJETVA NAŠ VELIKI ZADATAK

»Program Fronta znači zasijati 100% naša polja na jesen i u proljeće — rekao je maršal Tito na prvom kongresu Narodnog fronta Jugoslavije.

U staroj Jugoslaviji jedva smo sa ono stoćinim zaprega sto smo imali uspijevali da obavimo sjetvu i ostale poslove oko obrade njiva i zbiranja ljetine. Jedna stoćina zaprega dolazila je na dva seljačka gazdinstva. Kat i okupacija svele su broj stoćin zaprega na jednu trećinu od predratnu, a u mnogim krajevima i na jednu petinu ili čak jednu desetinu. Mnogo je sela, pa i čitavih općina ili kotara gdje je broj zaprega sveden na nekoliko grla. Runo je primjera nevjerovatne snailazljivosti, međusobne pomoći, koju su u toku ljute borbe sa okupatorom i izdajnicima pokazali naši seljaci u sjetvi, obradi zemlje i snabdjevanju narodno-oslobodilačke vojske. U nekim krajevima, Bosanskoj Krajini, Lici, Crnoj Gori, Srijemu, taj su posao često vršili stari, žene i djeca. Takav napor, takva svijest i međusobna pomoć bili su zaista veliki doprinos za našu pobjedu i slobodu. Samo tako mi smo, pod uvjetima teškoga rata uspjeli prošle jeseni i proljetos, i ako je stoćina zaprega mnogo smanjena, sa svega oko 1000 traktora da zasijemo preko devet desetina oranica u našoj zemlji. Bio je to veliki uspjeh i da nije došla dugotrajna suša mi bismo mogli vlastitim prinosom s polja i oranica da obezbijedimo ishranu bar sa hljebom Parola: »Nijedno parče zemlje ne smije ostati nepoorano«. — naš je poziv, naša prva dužnost narednih mjeseci i dana. To je isto tako poziv i za sve one koji su ranije, proljetos pomogli kod zbiranja ljetine i sjetve, da to isto učine i sada. Sindikati su se već obratili svojim članovima — radnicima i namještenicima — da i oni pomognu. Na nama ostaje glavni zadatak. I ako je naša Armija ustupila na desetine hiljada konja, a od Unre smo dobili preko hiljadu traktora za oranje, ostala je i dalje velika oskudica zaprega i teškoće oko oranja pogotovo kad nam je sada nužna mnogo bolja obrada i bolje oranje nego što smo to mogli da postignemo za vrijeme rata i teških borbi. Jesenja sjetva je opća narodna stvar ali glavni zadatak stoji na nama, bilo da je to u nekom malom planinskom selu, bilo da je to u plodnoj vojvodanskoj ravnici. Da bi obezbijedili hljeb sebi i zemlji zasijmo ove jeseni pod ozimom pšenicom bar onoliko površinu koliko smo zasijavali prije ovog rata, a zasijmo po predviđenom planu i ostale jesenje usjeve. Takmičimo se u preoravanju i ugarivanju zemlje za proljetne usjeve. Berba kukuruza ne smije biti prepreka za blagovremenu jesenju sjetvu. A agrarna reforma i kolonizacija koje sada provodimo također ne smiju biti prepreka da obavimo u potpunosti jesenju sjetvu i obradu zemlje. Obradimo i onu zemlju koja je sada pod državnim upravom.

Stotine vagona sjemena pšenice iz Vojvodine upućuju se za one krajeve gdje je suša uništila ljetinu pšenice. Učinimo sve da to sjeme blagovremeno stigne i da se u onim mjestima, gdje se može, zamijeni sa domaćim. Pripremimo sjeme i gdje god ima uslova pošljmo samo odabrano i očišćeno. Za tu svrhu iskoristimo svaki kilogram sredstava za zaprašivanje sjemena koje je nedavno dato federalnim jedinicama.

Mobiliziramo sve stoćine zprege za sjetvu. pokrenimo na rad sjetvene odbore, opravimo traktore i sijačice. Učinimo sve da bi na proljeće zaista bila stopostotno zasijana naša polja — kako nam je to stavio u dužnost naš narodni vođa maršal Tito. Time ćemo najbolje ispuniti naš dug prema našoj domovini Demokratskoj Federativnoj Jugoslaviji i obezbijediti hljeb sebi i radnicima, koji u fabrikama rade ono što je potrebno našem domu i našim njiivama.

M. G.

GLASUJMO ZA SA-
VEZNU LISTU NAROD-
NOG FRONTA - LISTU
MARŠALA
JOSIPA BROZA-TITA